

بررسی بیماریهای خاکزاد قارچی گیاهان زینتی در ایران

منصوره میرابوالفتحی

موسسه تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی

با افزایش کمی و کیفی تولید گیاهان زینتی در جهان و ایران بیماریهای آنها بعنوان فاکتور کاهنده مهم مورد توجه قرار گرفته است اساس تحقیقات نگارنده روی عوامل بیماریزای قارچی گلها و درختچه های زینتی در طی سالهای ۱۳۶۹ تا ۱۳۷۳ بوده است. مهمترین بیماریهای این گیاهان از نظر تولید خسارت بیشتر، بیماریهای قارچی خاکزاد تشخیص داده شد و چهارده میزبان جدید برای گونه های جنس *Phytophthora* با علائم پوسیدگی طوقه و ریشه از گیاهان زینتی برای اولین بار از مراکز پرورش گیاهان زینتی از نسوج گیاهان ایران معرفی شدند. در اجرای این تحقیق ضمن بازدید از گیاهان مبتلا به بیماری نمونه برداری و بر روی محیط های انتخابی و نیمه انتخابی کشت گردید همچنین سوسپانسیون خاک ناحیه ریزوسفر گیاهان آلوده به محیطهای فوق افزوده شد سپس عوامل بیماریزای قارچی جداسازی خالص و براساس مشخصات مرفولوژی و فیزیولوژی شناسائی شدند و بیماریزایی آنها در گلخانه به اثبات رسید. عوامل بیماریزای ذیل برای اولین بار از ایران گزارش گردیدند.

مرگ و میر درختان افاقیا در پارکهای مناطق مختلف شهرداری تهران گرمسار و استان سمنان در اثر حمله *P. drechsleri* *P. nicotianae* مرگ درختچه های ارغوان بر اثر حمله *P. palmivora* گونه های مرگ درختان نوئل بر اثر حمله *P. drechsleri* در سنین ۲۰ تا ۳۰ سالگی بطور وسیع و در پارکها و فضای *Phytophthora citrophthora* گونه های قارچ فیتوفترا شامل در تهران و مرگ درختچه های سرولاسون و انواع *P. palmivora* ، *P. nicotianae* در فضای سبز شهر تهران، مرگ درختان سدروس بر اثر حمله، مرگ درختان کاج تهران در اثر *P. drechsleri* سدروس در مراکز تولید سوزنی برگهای زینتی در استان گیلان بر اثر حمله، مرگ درختچه *P. cinnamomi* جنگل کاریهای حاشیه تهران بر اثر حمله *P. megasperma* بوته های رز بطور وسیع و در تعداد زیادی از پارکها و فضای سبز تهران، کرج و مراکز تولید گل بریده رز بر اثر حمله *P. citrophthora* ، *P. nicotianae*، شیوع وسیع بیماری بوته میری میخک در گلخانه های محلات و در همه کولتورهای مورد کشت بر *Fusarium* ، *F. oxisporum* ، *P. capsici* گونه های که با شدتهای متفاوت بیماریزا بودند. بوته میری مینا با شیوع *P. drechsleri* اثر حمله عوامل قارچی بود، بوته میری کردیلین، پیرومیا، لیلیوم، دیفن وسیع در محلات که عامل آن در گلخانه های گیلان، محلات، دماوند، کرج، ورامین و تهران با شدت زیاد باخیا، آکسترومریا بر اثر حمله قارچ *P. nicotianae*